

СТАНОВИЩЕ

от д-р проф. Борислав Александров Яенов
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив

Със заповед №РД-27-145 от 21.10.2024 г. на Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, Пловдив, съм определен за член на научно жури, за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Историческо развитие и особености на музикалната култура и изкуство в Китай през XX и XXI век“, за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“, в област на висше образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, докторска програма „Музикознание и музикално изкуство“. Автор на дисертационния труд е Сун Лей – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Музикална педагогика и дирижиране“, факултет „Музикална педагогика“, с научен ръководител доц. Кирил Чапликов от АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

Предоставеният ми комплект материали включва следните документи: автобиография, дисертационен труд, автореферат, списък на научните публикации.

Сун Лей завършва Шънянската музикална консерватория с образователно-квалификационна степен Бакалавър. Придобива магистърска степен по Хорово и оркестрово дирижиране в Националната музикална консерватория в Китай и Калифорнийската консерватория към Калифорнийски баптистки университет в САЩ. Присъдена му е образователна и научна степен „Доктор“ по Хорово и оркестрово дирижиране в Университета Тонбури в Тайланд, Банкок.

Педагогическата дейност на докторанта е свързана с университета в Шънян, провинция Ляонин, където понастоящем работи като доцент в специалност Дирижиране към Музикалната консерватория. Преподава хорово и оркестрово дирижиране, а студентите му са удостоени с над 30 златни и сребърни отличия от различни конкурси.

Дисертантът развива и проектна дейност, като през последните пет години, като член на научноизследователска група и ръководител на проекти, успешно завършва два проекта с национално значение и три проекта на местно ниво. Удостоен е с титлата „Специално отличен ръководител на национален проект“. През 2010-та г. като главен организатор осъществява инициативата „Куайль Хъчан“, в превод „Весел хор“, с която цели с помощта на свои студенти от катедрата по Дирижиране на хорово пеене и факултета по Вокално изпълнение да подобрят музикалната култура в началните и средните образователни институции и общността в Шънян. Създадени са около 300 хорове и са проведени над 200 учебни часа от доброволци. Инициативата се радва на огромна обществена подкрепа и постига чудесни резултати.

Многократно журира в конкурси за хорово пеене в страната и в чужбина.

Работи още като съветник в експертни групи за образованието на кадри към Министерството на образованието, изпълнителен директор на Асоциацията за хорово пеене в провинция Ляонин, директор на Съюза на музикантите и художествен ръководител на Детския хор към Радиото и телевизията в гр. Шънян.

Интересът на докторанта към изследваната тематика е провокиран от афинитета към музикалната култура и изкуство в Китай и желанието да изследва и осветли в културно-исторически план еволюцията и особеностите ѝ през XX и XXI век. В този контекст е отбелязано влиянието на обществено-културните особености върху развитието на различни жанрове на музикалното изкуство. Обърнато е внимание на влиянието на западни концепции и съчетаването им с традицията в китайската култура, за постигне на развитие на китайската музика и заявяване на национална идентичност.

Актуалността на темата на дисертационния труд „Историческо развитие и особености на музикалната култура и изкуство в Китай през XX и XXI век“ е обусловена от динамичното развитието на музикалното изкуство в Китай, необходимостта от адекватност към изискванията на времето, водещи до анализиране и вникване в особеностите на музикалната култура в страната през разглеждания период. Това ще допринесе за обогатяване на теоретичните познания за разглежданите жанрове, запознаване с актуалните тенденции, което ще разшири знанията и ще спомогне за по-детайлно разбиране на спецификата на изследваната проблематика.

В труда е използван теоретичен метод свързан с проучване, систематизиране и анализ.

От справката за научните публикации е видно, че те са три на брой и са пряко свързани с темата на теоретичната разработка и професионалната дейност на докторанта.

Дисертацията е структурирана в увод, 14 глави и заключение.

Във въведението на това обширно изследване дисертантът представя целта, предмета, обекта, задачите, разглежданите аспекти и изказва научната си хипотеза.

Целта на Сун Лей е да анализира историографското подреждане и стилистично съпоставяне на традиционните особености на китайската музика в различните етнически региони.

Изследването ще допринесе за по-задълбочено вникване в музикалното изкуство в страната, а също ще осветли развитието му през XX и XXI век.

В първа глава докторантът разглежда развитието на китайската традиционна музикална култура, теории и методи, специфика на музикалните форми и национална идентичност изразена в регионалните стилове. Отчетена е връзката на традиционната музика със социалните функции, както и развитието на музикално-естетичните идеи и теории, изразни техники, а също и на националните музикални инструменти. Представени са разновидности и жанрове, еволюцията и промените в традиционната музика на страната през XIX и XX век.

При втора глава дисертантът анализира развитието на китайската музикална култура през първата половина на XX век. Засегнати са музикално-просветителските идеи, тенденцията в музикално-естетическото образование и етапът на създаване на нова музика в Китай.

В трета глава са изследвани формите, жанровете и художествените особености на китайското творчество през първата половина на XX век. Проследен е процесът на развитие на музикалното изкуство в началото на XX век на база интеграция на западната и традиционната китайска музикални култури, от училищната музика до създаването на художествени и революционни песни и инструментални произведения в страната.

При четвърта глава докторантът анализира развитието и художествените характеристики на операта в Китай през първата половина на XX век. Визирани са етническата опера, ранни опити в създаването на жанра. Изследвана е практиката на творческия процес. Представена е личността Шанбей Янг, спомогнала за подема на оперното изкуство в държавата. Направена е хронология на историческата еволюция.

В пета глава са представени водещите композитори и основни произведения създадени през първата половина на XX век. Разгледани са творческите им стилове, композиции, професионален път и принос към съвременната китайска музикална култура.

При шеста глава дисертантът изследва тенденциите в музикалното изкуство през втората половина на XX век, след основаването на Китайската народна република. Направена е периодизация, обърнато е внимание на особеностите на китайската музика касаещи композицията, музикалния стил, интегрирането на традиционни и модерни елементи.

В седма глава е проследено развитието и художествената специфика на китайското песенно творчество през втората половина на XX век – жанрове и стилове.

При осма глава е представена еволюцията и художествените характеристики на операта в страната през втората половина на XX век – жанрове, творчески методи, тематика, структурни различия в текстовете.

В девета глава е направен преглед на развитието на китайската музикална култура през XXI век – създаване и иновации на традиционния музикален репертоар, просперитета на художествената песен и поп музика, както и на дигиталния музикален пазар, а също и популяризирането на музикалното образование в Китай.

Следващите глави обхващат периода XX-XXI век, като: при десета докторантът разглежда разцвета и художествените особености на клавирната музика в страната – композиционни техники основани на постиженията в западната музика, но и стремеж за отразяване на националните традиции на китайската музика за заявяване на националната идентичност, в единадесета глава е представено създаването и развитието на камерната и инструментална музика в Китай – солови произведения, създадени предимно за цигулката и творби за камерни ансамбли, при дванадесета е разгледана еволюцията и спецификата на китайската симфонична музика – направена е периодизация до 2000 г. и е обърнато внимание на държавната подкрепа, култивирането на таланти, етническо влияние, синтеза и иновациите, в тринадесета глава е проследена интеграцията и развитието на китайската и западната музикална култура в горепосочения период и при четиринадесета дисертантът обобщава и разсъждава върху възхода на китайската музикална култура през XX-XXI век.

Изложеното в дисертацията ще допринесе за обогатяване на теоретичните знания за музикалното изкуство в Китай за разглеждания период и ще разшири компетентностите на музикалните педагози. Горейзложеното обуславя приносния характер на изследването.

Обемната информация е изложена в общо 194 страници. Обясненията са обосновани с подходящи нотни примери – 16 на брой, допринасящи за създаване на още по-ясна представа за разглеждания обект. Библиографията съдържа 64 източника и 3 интернет страници.

Приносителите на труда се изразяват в следното:

- разгледана е еволюцията на китайската музика в различни исторически периоди, като са обхванати следните аспекти: влиянието на западната култура, устойчивостта и новаторството при местната култура, социалните промени и създаването на музика, процеса на обмен и интеграция на китайската и западната култури, наследството и развитието на музикалната култура в страната;
- анализирано е влиянието на музикалното изкуство върху социалното и културно развитие на съвременен Китай: насърчаване на културните нововъведения и многообразието, отразяване на социалната действителност и националния дух, поощряване на културния обмен и разпространение, укрепване на националното съзнание и културната идентичност, обучение на музикални таланти и насърчаване на художественото образование.

Теоретичната разработка на кандидата има практическа приложимост и е ориентирана както към учебната работа, така и към художественотворческата дейност. Всеки разгледан проблем е теоретично аргументиран и прегледно обяснен. Това обуславя приносния характер на дисертацията.

Авторефератът отразява основните резултати, постигнати в дисертацията. Бих препоръчал да се прецизира номерацията на подглавите след Шеста глава.

В заключение ще изтъкна, че дисертационният труд на Сун Лей на тема „Историческо развитие и особености на музикалната култура и изкуство в Китай през XX и XXI век“, ме впечатли с обема на разглежданата тематика, анализите и научно-теоретичната обосновка, написана на професионален език. От изложеното в труда е видно, че докторантът е музикант със солидни музикално-теоретични познания и професионални интереси. Считаю, че теоретичната разработка отговаря на предявените от ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение изисквания за придобиване на образователна и научна степен „*Доктор*“. Това ми

дава основание да предложи на уважаемото научно жури да присъди на Сун Лей образователната и научна степен „*Доктор*“.

08.01.2025 г.
Пловдив

Изготвил становището:
(проф. д-р Борислав Ясенов)